

zašto Konfesionalna vjeronauka?

edina vejo

Zadato multikulturalno društvo traži osobe koje se samo sigurne u svoj identitet mogu susretati s drugim. Zašto bi drukčije bilo kod Bošnjaka?

Konfesionalna vjeronauka odgojiće mladu osobu:

- da stekne svijest o svom porijeklu i pripadnosti;

- da na putu samoostvarenja, tog ideala kojem teži suvremeni čovjek, usvoji saznanje i razvije osjećanje snažno kao životni korektiv i poticaj - postoji Allah, dž.š., pred Kojim smo potaknuti da činimo sedždu ukoliko se želimo kao ljudi ostvariti;

- da stekne otpornost prema nastranim prijedlozima koje mladima nude "tržnice smisla", a čiji krajnji ishod jesu socijalna isključenost i osjećanje prevarenosti i nesretnosti;

- da potakne mladu osobu da smjelo ide onim životnim putem koji je definiran Pravednošću, Istinoljubivošću, Susretljivošću - kao temeljnim kriterijima vlastite angažiranosti;

- da tradiciju svog naroda, taj kreativni izvor životne punoće, shvati kao amanet u koji upravo on ili ona unose suvremene dileme i odgovaraju im nadahnuto islamskim kontekstom

Prezasićenost i nemoć su temeljne odrednice aktuelnog pisanja o konfesionalnoj vjeronauci

u našoj školi. O vjeronauci govore mnogi, počesto inspirirani interesima svoje karijere, a ne dostignutim argumentima koji su jedini pouzdani kriterij u bdijenju nad kvalitetom odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Sve liči na utrku: ko će prije ponuditi "brzopotezno" rješenje o statusu vjeronauke u školi. Fini senzibilitet za vrijeme, kao poticaj rastu, zamijenjen je dodvoravanju vremenu i ljudima koji su reprezentivni njegovih trenutnih tokova. Vjeronauka u školi mogla bi nas naučiti, ili bar opomenuti, da uočimo relativnost svakog društveno-političkog modela koji bi htio da se predstavi konačnim. Susretanje, suživot i dijalog zasigurno su prosperitetni putevi budućnosti, ali samo sigurnost u vlastiti identitet učiniće i pojedince i grupu kompetentnim za suočavanje s drukčijim. Upravo će konfesionalna vjeronauka u školi moći obrazložiti učeniku njegovu pripadnost, porijeklo - te temelje identiteta - koji, htjeli mi to priznati ili ne, jesu konfesionalni. Parametar otvorenosti, efikasnosti i kvaliteta školskog sistema u Bosni i Hercegovini, sigurno nije negacija vjeronauke. Pri tom, ovakvim odnosom prema vjeronauci, dodatno se destruiira i onako upitna odgojna dimenzija našeg školskog sistema.

"Demokratija i religija nisu inkompatibilne, naprotiv. Demokratija pruža najbolji prostor slobodi savjesti, ostvarivanju vjerske slobode i

pluralizmu religije. Sa svoje strane, religija svojim moralnim i etičkim zalaganjem, vrijednostima koje brani svojim kritičkim smislom i kulturnim izrazom, može biti valjan partner demokratskog društva.”¹

U organizaciji katoličkih stručnjaka, s područja religijske pedagogije, u Bratislavi je u aprilu ove godine održan deveti Evropski forum o školskoj vjeronauci. Pregled stanja školske vjeronauke u evropskim zemljama ukazuje na sljedeće:

- konfesionalna vjeronauka kao redovan školski predmet prisutna je u: Austriji, Češkoj, Danskoj, Grčkoj, Irskoj, Italiji - u kojoj je nglasak na kulturalnoj važnosti italijanske religiozne tradicije, Holandiji, Poljskoj - kao fakultativan predmet, te Portugalu i Rumuniji;

- postoji mogućnost izbora u školi između konfesionalne vjeronauke i nekonfesionalnog morala, koji se različito imenuje kao školski predmet (Vrijednosti i norme, Nereligiozni moral, Uvod u smisao života, Historija religija i sl): Belgija, evropske škole za zaposlene u EZ, Litva, Njemačka, Slovačka, Španija, Švicarska, Ukrajina...;

- konfesionalne vjeronauke nema u Francuskoj, izuzev u pokrajinama Alzas i Loren, u kojima se javlja konfesionalna vjeronauka kao redovan školski predmet.

Posebno treba naglasiti da se vjerski odgoj ne smije pretvoriti u poseban i zatvoren svijet koji nema povezanosti sa usvajanjem ostalog znanja. Jer vjeronauka u školi može pomoći mladoj osobi da se suoči sa dilemama današnjice koje izazivaju pojave poput kloniranja, bioinžinjerina, umjetne inteligencije i sl. Jer, mada osoba koja je vjerski dezorijentirana

potražiće nadomjestke vjerskom, toj ontološkoj komponenti ljudskog bića, kroz praznovjerje, astrologiju, okultizam, pripadnost novim religioznim pokretima...

Primjeri uspješne nastave islamske vjeronauke potakli su učenike da u sebi izgrade vjerski senzibilitet koji im je pomogao da steknu sposobnost opažanja religiozne dimenzije stvarnosti. Otkriveno im je bogatstvo Kur’ana, a primjerom Muhammeda, a.s., učili su da rastu u ljudskosti: U životu ne smije pobijediti pravo jačeg, imućnijeg, jer zlo nije jednako vrijedno kao dobro. Ako je iskustvom velikih ljudskih boli i stradanja dosegnuta mudrost da samo dijalog među kulturama, od kojih svaka posjeduje autentične vrijednosti i biva joj priznato jednako dostojanstvo, osigurava prosperitet ljudskoj zajednici, onda treba definirati ko može voditi ovakav dijalog. Ne mogu se međusobno obogaćujuće susretati osobe, koje su samo vjerski informirane, a baš to je krajnji domet nekonfesionalne nastave o religiji. Jer, njihovu dušu nije omekšalo iskustvo radosti vjerovanja, niti je pripitomilo njihovu misao. Vjeronauka u školi ne naglašava razlike, nego uči da se one priznaju i poštuju. Borbeni ateizam, izfrustrirani agnosticizam - kroz koje mladi lutaju dnom besmisla, sigurno nisu ponikli na školskim satima vjeronauke. Zato bi bilo mnogo djelotvornije misao orijentirati, ne ka načinu kako negirati vrijednosti konfesionalne vjeronauke, već kako je učiniti kadrom da odgovori i najtanahnijim potrebama identiteta pojedinca ili grupe. **m**

¹ Iz Rezolucije vijeća Evrope, 1999.

ISPRAVKA

U sadržaju prošlog broja greškom je izostavljen tekst mr. Edine Vejo *METODE PRAĆENJA UČENIKOVOG OSOBNOG RASTA U VJERI*.

Zbog navedenog propusta izvinjavamo se autorici i čitaocima.